

ชื่อเรื่อง : การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมแบบไตรภาคีในโครงการบ่อฝังกลบ
ขยะมูลฝอยเทศบาลนครพิษณุโลก

ผู้วิจัย : นายกวินธร เสถียร

ประธานที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร

กรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ

ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมแบบไตรภาคีในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลนครพิษณุโลก โดยกำหนดจุดมุ่งหมายรองคือ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและรูปแบบการมีส่วนร่วมในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลนครพิษณุโลก ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และเพื่อศึกษาความต้องการ และความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบไตรภาคีในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในโครงการจำนวน 28 คน โดยใช้กรอบแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนหมู่ที่ 1 - 10 ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก และประชาชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการ จำนวน 6,134 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Chi - Square

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาจากการดำเนินโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลนครพิษณุโลก เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลดีและผลเสียจากโครงการก่อนที่จะมีการดำเนินงาน

2. ความต้องการและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนประเด็นที่ประชาชนมีความต้องการและมีความรู้ความเข้าใจสูงคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านหอกระจายข่าวชุมชน และในด้านที่ประชาชนมีความต้องการและมีความรู้ความเข้าใจต่ำคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น และการประเมินผลผ่านเว็บไซต์ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความต้องการและความรู้ความเข้าใจรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบไตรภาคีในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบไตรภาคีในโครงการบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย พัฒนามาจากผลการวิเคราะห์จากการศึกษาเอกสาร การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีผู้แสดงทางสังคมที่สำคัญประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยภาครัฐควรมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทั้งหมด แต่ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารก่อนการดำเนินโครงการ คือรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลดีผลเสียจากโครงการ โดยเฉพาะรับฟังแนวทางแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ความจำเป็น และรับฟังความต้องการต่อโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ก่อนตัดสินใจเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ รวมทั้งมีส่วนร่วมวางแผน ติดตามตรวจสอบ และประเมินผล โดยผ่านตัวแทนจากทุกฝ่ายในรูปของคณะกรรมการ นอกจากนี้ภาครัฐยังมีส่วนร่วมรับและกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ การจ่ายค่าชดเชยจากผลกระทบของโครงการ และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้บริการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ภาคเอกชนไม่ต้องเข้ามีส่วนร่วมคือ การดำเนินการ และการวางแผน ทั้งนี้ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการประสานงาน และเป็นที่ปรึกษาของภาครัฐ และภาคประชาชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมแก่ผู้อยู่ในพื้นที่โครงการ สำหรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินงาน นับว่ามีความจำเป็นน้อย

Title : A STUDY OF A MODEL FOR TRIPARTITE PARTICIPATION IN
THE SANITARY LANDFILL PROJECT OF PHITSANULOK
MUNICIPALITY

Author : Mr. Kawinthon Satiean

Major Adviser : Assist. Prof. Dr.Patcharin Sirasoonthorn

Adviser : Assoc. Prof. Det Wattanachaiyingcharoen

Type of Degree : Master of Science Degree in Natural Resources and
Environmental Management (M.S. in Natural Resources and
Environmental Management), Naresuan University, 2004

Abstract

The major objectives of this research were to study on a model for tripartite participation in the sanitary landfill project of Phitsanulok municipality. Firstly, it aimed to study conditions of problem and a model for participation in the sanitary landfill project. Secondly, it aimed to study peoples need, knowledge and understanding of a model for tripartite participation in the sanitary landfill project. The methodologies included documentary and qualitative research. Focus group discussion and in-depth interviews were two major research tools applied to 28 social actors who were involved in the project. The data analysis relied on content analysis. The target population for the quantitative research was 6,134 people, residents of Watbod, a sub district of Phitsanulok and other social actors. The samples were chosen by stratified random sampling from the 380 people who responded to the Likert scale questionnaire survey. The statistic was analyzed in percentage, mean, standard deviation and chi -square test.

The findings were as follows:

1. The conditions of problem in the sanitary landfill project of Phitsanulok municipality occurred from looking of public participants, especially the sharing of information with the public.

2. The rank of the overall need, knowledge and understanding of people about a model for a tripartite participation in the sanitary landfill project was at a moderate level. The high level of need, and understanding were: access to information by using the village news announcement. Low level of need, and understanding were: access information public opinion and evaluation by using the internet. The relationship among individual data of people about sex, age, education and occupation was found related to need, and understanding of a model for tripartite participation in the sanitary landfill project. There were significant differences at the level of 0.05

3. A model for tripartite participation in the sanitary landfill project was developed from documentary analysis, qualitative research and quantitative research. A model consisted of social actors, who came from government sector, private sector and public sector. These social actors could joint with the early fact access information, which was solicit public meeting about environmental resolutions, and access public opinions, which were analytical cause of problem, need and accept project before the sitting decision was an obvious location for such as a facilities, including the representatives of advisory committee were involved with planning, monitoring and evaluating.

Furthermore, for share benefits, government sector should distribute the benefits such as compensation of the looser, and service charge to all actors. The private sector did not joint with implement and planning, but they should joint with coordination, consult of government and public sector to create understanding and recommence about a model for tripartite participation. The public sector has joint less implement.